

Fra formanden

Synlighed

Vi, der stammer, skal være synlige. Det skal være synligt for andre, hvordan det er at stamme. Stammen i sig selv skal også være synlig. Der er endda en hel behandlingsfilosofi, der direkte indebærer synlighed i sit navn, ikke-undgåelse. Dog arbejder alle behandlingsmetoder med synlighed i en eller anden form, uden nødvendigvis at have det som en del af behandlingens navn. Synlighed er midlet; målet er at kunne leve en tilværelse, hvor stammen ikke udgør nogen væsentlig hindring i vor livsudfoldelse.

Synlighed gennemsyrrer FSD's formål. Stammeproblemer kan blive synlige på mange måder. Det ligger lige for at sælge pjecer, foldere og andet informationsmateriale. Et andet eksempel er ambassadørerne, der holder foredrag om stammen og om foreningen. Et tredje eksempel er repræsentanterne i forskellige råd, nævn og andre fora uden for FSD. Disse repræsentanter er med til at synliggøre, at stammen er et problem for mange, at stammen kræver en særlig opmærksomhed, forståelse og indsats. Det er svært for mange, der ikke stammer, at sætte sig ind i, hvordan det er at stamme.

Mange mennesker har kun forældret viden om stammen, eller har en "viden", der er baseret på fordomme og myter. Det er f.eks. uhyre almindeligt, at folk mener, at man stammer, fordi man er nervøs, eller fordi man er blevet kildet eller ikke er så intelligent. Det kunne man for nylig se i et "morsomt" reklameindslag, hvor den stammende fremstod som nervøs, ikke ret klog og lidt latterlig.

Hvor udbredt sådanne myter er, og så blandt fagfolk, opdagede jeg, da jeg for nylig talte med en studerende, der ville lave en opgave om stammen. Vi talte frem og tilbage i nogen tid, og den studerende fandt efterhånden ud af, hvad hun mere præcist ville skrive om. Til sidst i samtalen kom vi tilfældigvis ind på årsager til, at folk stammer. Da viste det sig, at den studerende uden videre gik ud fra, at man stammer, fordi man er nervøs. Det var hun så overbevist om, at hun end ikke havde tænkt på, at det kunne være nødvendigt at tale om det.

I dette nummer af UDTRYK bringer vi årsberetningen for 2001. Mange af punkterne i årsberetningen omhandler formidling eller – udtrykt på en anden måde – synlighed og synliggørelse. Når FSD er repræsenteret i et udvalg om specialundervisning, er det et udtryk for synliggørelse af stammen. Når FSD og Dansk Videnscenter for Stammen samarbejder om projektet "Synlighed og holdning – kommunikationsstrategi om stammen", så er det synliggørelse af stammen.

Det er også synliggørelse af stammen, når FSD f.eks. er repræsenteret i DSI (De Samvirkende Invalideorganisationer) og har repræsentanter i DSIs aftsafdelinger, når FSD er repræsenteret i bestyrelserne i taleinstitutterne og i handicaprådene i kommunerne. Dette arbejde er meget vigtigt, og repræsentanterne har krav på al mulig støtte og opbakning fra FSD.

Hermann Christmann